

A HETVENÉVES BUDAPEST

Ráth Károly

ünnepélyes főpolgármesteri beiktatása

Pár héttel ezelőtt a MAGYAR FŐVÁROS Budapest hetvenéves jubileumi napjai alkalmával közölte a Pesti Napló egykorú tudósítását (1873. október 25.) a három város egyesülése alkalmával tartott első közgyűlésről, amelyen Ráth Károlyt választották meg Budapest főváros első főpolgármesterévé.

A jubileumi esztendő alkalmával sorozatosan közöljük az apróbb és nagyobb egykorú jelentéseket, amelyek epizódokban és eseményekben mutatják meg, hogyan születik meg és alakul ki egy jövődöbéli világáros.

A Pesti Napló 1873 október 30-iki száma írja:

A főpolgármesternek beiktatása a fővároshoz, méltó fénytel és ünnepélyességgel ment végbe. A pesti városház tornyán a nemzeti lobogó lengett, a városház kapuja előtt díszes bandérium s négyfogató díszkocsi állott, mely a főpolgármestert van hivatva a közgyűlés körébe hozni. 10 órakor Havas miniszteri biztos a városházról fényes díszmagyarban a négyfogaton és a bandérium kíséretében, a város zászlójának elvitele mellett a Vigadóba indul a közgyűlés megnyitása végett. A Városház, valamint a Vidágó előtt nagyszámú közönség foglalt helyet.

A miniszteri biztos a közgyűlés által, melynek tagjai körülbelül teljes számban jelentek meg, belépésekor hangos éljenzéssel üdvözöltetik. Kevésel később Szapáry Gyula gróf, a belügyminiszter lép a terembe s lelkesült éljennel fogadtatik. A belügyminiszter a miniszteri biztos mellett foglal helyet.

Havas miniszteri biztos megnyitván az ülést, egy küldöttséget nevez ki a főpolgármester meghívása céljából. E küldöttség tagjai: Haris Sándor elnökléte alatt: Áldásy Antal, Scheich Károly, Andorffy Kálmán, Mandl Ferenc, Harrer Pál, Högel József, Várady Károly, Matyus Arisztid, Vecsey Sándor, Brüll Miksa, Mendl István, Dobos Ferenc, Batizfalvy Samu, Molnár Endre, Radoczay Ferenc és Schreier András.

A küldöttség a közgyűlés kebeléből távozván, a főpolgármester szállására indul. Egy félóra múlva a küldöttség a főpolgármesterrel élén, a terembe visszatér.

A közgyűlés tagjai felállanak s zajos éljenzésbe törnek ki.

„Érdemekben és hazafiságban tündöklő pártok”

A főpolgármester az elnöki szék előtt a miniszteri biztos által következőleg üdvözöltetik:

— Miniszteri biztos teendőmet befejezván, azok legkedvesebbikét teljesítem, midőn méltóságodat, kit ő császári és apostoli királyi felségnek legmagasb kegye és törvényszerűleg hivatott választóinak bizodalma e fényes helyre meghívott, üdvözölni szerencsém van. Nagy feladatának kezdetén, ezen ünnepélyes alkalommal vegye azon, bizottsági tagtársaim érületével bizonyára összhangzó nyilatkozatot, hogy bár még néhány nap előtt e helyen küzdöttek a pártok, hogy érdemekben és hazafiságban tündöklő jelöltjeiket diadalra juttassák, ma megszűntek létezni e pártok és minden bizottsági tag előtt csak egy eszme lebeg: a főváros javát, boldogságát és felvirágozását méltóságod közreműködése mellett előhozatni.

— Legyen méltóságod még egyszer üdvözölve.

— Most felkérem méltóságodat a törvényben szabályozott eskü letételére.

A bizottsági tagok felállanak, a főpolgármester leteszi az esküt.

Havas miniszteri biztos:

— Ezennel van szerencsém a tisztelt bizottságnak főpolgármesterünket bemutatni. Ezennel át-

adom neki, mint a hatósági jogok öréne, a hatóság tekintélyének jelvényeit, azon megnyugtató tudattal, hogy aki azokat átvette, a működésében mindenkor igazolni fogja azon bizalmat, mely őt e magas polcra felemelte.

— Ezzel elvégeztem miniszteri biztos teendőimet. Fogadja a tisztelt közgyűlés még egyszer hálás köszönetemet azon becses támogatásért, amelyben részesíteni méltóztattak. Az Isten áldása legyen Budapesten.

Barna főjegyző Budapest kívánságairól

Barna főjegyző:

— Méltóságos főpolgármester úr! Törvényhozássunknak azon intézkedése következtében, hogy Budát, Ó-Budát és a Margitszigetet Pesttel egyesíteni s ezen egyesített törvényhatóságnak rendezését a király által szentesített törvényben kimondani jónak látta hazánk fővárosának alkotmányos élete, új korszakba lép. Méltóságod lön azon férfiú, kit ezen törvényhatóságnak bizottsága és felleges királyunknak bizodalma e főváros főpol-

Ráth Károly: Hazafias készséggel hajlok meg a tisztelt közgyűlés parancsoló szavazata előtt

Ezután Ráth Károly főpolgármester a következő beszédet mondotta el:

— Mélyen tisztelt közgyűlés!

— Midőn a hivatalos eskü letétele után és azon üdvözlő és megtisztelő szavak után, melyeknek kíséretében önagsága, a miniszteri biztos úr az egyesített főváros hatósági jelvényét nekem átnyújtani kegyes volt, szerencsém van ezen díszes elnöki széket elfoglalni, engedje meg a tisztelt közgyűlés, hogy mindenekelőtt kebelem mélyéből fakadt szavakban kifejezést adjak a megtisztelés örömeztetének, azon kettős kitüntetés folytán, melyben egyrészt öfelségének, urunk s királyunknak legkegyelmesebb kijelölése, másrészt mélyen tisztelt polgártársaimnak legbecsesebb bizalma által részesítettem. És e váratlan kitüntetés, mely messze túlszárnyalja csekély tehetségeim szerény határait, kétszeresen megtisztelő rám nézve, nemcsak az állás kivételes fontosságánál s díszénél fogva, hanem főleg azért is, mivel e kettős kitüntetésben, távolról sem keresve azt, hanem a bizalomnak váratlan megnyilvánulása folytán valék szerencsés részesülni.

— Hazafias készséggel hajlok meg a tisztelt közgyűlés parancsoló szavazata előtt — polgári készséggel fogadom el azon díszes és fontos állást, melyre önöknek felette becses bizalmuk érdemen túl felhívott — elfogadom egyrészt a haza és szülővárosom iránti köteletségérzettel vezéreltetve, másrészt azon gondolattól, azon meggyőződéstől áthatva, hogy hivatásom nehéz kötelességeinek becsületes és lelkiismeretes teljesítése közben — a haza és az egyesített főváros közjáváért se áldozatot, se fáradságot nem kímélve — önökkel, tisztelt polgártársaim, fogom az előttünk megnyílt új éra örömeit, vagy ha Isten úgy

gármesteri székére meghívott. Részünkről a legmélyebb tisztelet az, mellyel Budapest főváros köztörvényhatósága méltóságos főpolgármesterének nagyra becsült személyét ünnepélyesen üdvözölni szerencsénk van. Méltóságod hatáskörét tekintve, a szentesített törvényből tudjuk azt, mit vár magas kormányunk méltóságodnak törvényszerinti intézkedéseitől. De midőn a törvény mélyen tisztelt hazai kormányunk érdekében méltóságod eljárását vonalazza, érintetlenül hagyja másrészt azt, mit várjon egyszersmind a főváros bizottsága és összes polgársága méltóságodnak nagy hatással egybekötött intézkedéseitől.

— Engedje meg méltóságod, hogy a főváros közönségének abbeli néhány főbb óhaját vázolhassam.

— Várja méltóságodtól azt, hogy köztörvényhatósági jogát épen tartja s ezen jogát és tekintélyét, valamint le, úgy felfelé egyiránt mindenki által megtartassa; várja a rendet és igazságot és ebből kifolyólag azt, hogy mélyentisztelt törvényünk s ezen köztörvényhatóság gyakori érintkezéseiből felmerülhető ellentéteket, nagy befolyású állásánál fogva közvetítőleg és a főváros közönségének méltányos kívánalmaihoz képest, eloszlassa. Várja alkotmányos érületének épentartását és nemzetiségének buzgó istápolását; várja végre a közmorálnak és a közművelődésnek, az iparnak és kereskedelemnek, szóval a szellemi és anyagi jólétnek kifejlésére már eddig is tetemes áldozattal teljesített intézkedéseknek további folytatását; biztosíthatván méltóságodat arról, hogy azon nagyterjedelmű értelmiség, melynek kebele minden szépért, jóért, magasztosért és nemesért egyiránt dobog és melynek ily hatása képezi a fővárosnak legfőbb kincsét, méltó büszkeségét, minden körülmények között teljes odaadással és elismeréssel járuland méltóságodnak minden azon eszméhez, melyek hazánk és a főváros javának előmozdítására vezetnek. Az Ég hatalmas Ura vezérelje méltóságodat hazafias fáradozásaiban. Isten éltesse az egyesített főváros főpolgármesterét.

akarja, nehézségeit is, férfiasan megosztani. De örömteljes kebellem fogadom e megtiszteltetést s kitüntetést, még különösen azért, mivel ezáltal nekem juttatott azon kivételes szerencse, Budapest fővárosi törvényhatóság alakításáról és rendezéséről szóló, nemcsak az egyesült fővárosra, hanem az egész magyar hazára nézve egyik legfontosabb törvénynek végrehajtását előmozdítani; ezen törvényt s annak egyes intézkedéseit az életbe átültetni és így hazánk fővárosa jövődö nagyságához, fényéhez, dicsőségéhez s ahhoz, hogy csekély helyes alapja megvetessék, csekély tehetséggemmel is hozzájárulni. És mindez annál inkább örömmre szolgál, mivel egyúttal legkedvesebb alkalmat nyújt mélyen érzett hálámat, — nemcsak szülővárosom, hanem azon város iránt, különösen amelyben ifjú koromtól fogva, évek hosszú során át a nyilvános élet terén működtem, mely engemet már más alkalommal is több irányban az alkotmányos élet legnagyobb kitüntetéseiben részesíteni kegyes volt — legalább csekély részben leróhatni.

„Minden egyes polgártársam bizalma”

— De éppen azért, mivel polgártársaimnak és a kettős fővárosnak annyi hálával tartozom és mivel az állás, amelyre az önök bizalma által felhívattam, nemcsak új voltánál fogva, hanem az egyesítés tettlegesítésének nehézsége miatt még sok más tekintetben is kivételes fontossággal bír — nem csekély aggodalommal hatja át egész valómat; mert mérlegelve egyrészt eröm és tehetségem parányiságát; másrészt pedig egész tisztelttel meghajolva azon elismert fényes tehetségek

és országos tekintélyek előtt, mikkel a megalakult fővárosi bizottság oly bő mértékben rendelkezik — csakis úgy hiszek, úgy reményelek a ráruházott díszes hivatásnak megfelelően, ha törekvéseim és buzgalmam egész súlyát hivatalommal összekötött kötelességek lelkiismeretes teljesítésére irányzandom — és *ekkép tevékenység, erély és buzgalommal pótlandom azt, mit más irányban tennem lehetetlennek mutatkozik.* De mindamellett csakis úgy vélek hivatásomnak s a belém helyezett megítéző bizalomnak sikeresen megfelelni, ha legőszintébb törekvéseim érvénye-

Magyar nemzeti főváros

— A fővárosi törvényhatóság alakításáról és rendezéséről szóló 1872. évi 36. t.-c. egyike a törvényhozás legfontosabb műveinek. Célja ezen törvénynek egy szellemileg és anyagilag hatalmas központ alakítása, — célja, hogy *Budapest nagy, de egyszersmind magyar nemzeti főváros legyen, oly főváros, mely nemcsak a nemzeti művelődésnek, de egyúttal az ország államiságának is látható jelét képezze; — célja e törvénynek, hogy a főváros ily irányban rendezzessék, hogy jól szervezett, jól vezetett, folyton éber és tettekre kész közigazgatása legyen; — mert csak ily közigazgatás felelhet meg a mai kor magas és jogosult igényeinek.* Azon ténykörülmény, hogy a főváros alakításáról s rendezéséről külön törvény alakított, kétségtelenül odamutat, hogy a törvényhozás egész lelkesedéssel ragadta meg az egyesítés nagy eszméjét, mert ismerte az ország hangulatát, ismerte a közvélemény óhajait és teljes tudatával bírt annak, hogy *nincs Európának egy nemzete sem, mely nagyobb kegyelettel viseltetnék fővárosa iránt, mint a magyar; — oda mutat továbbá, hogy a törvényhozás kiváló fontosságot tulajdonított a központ helyes szervezésének, tanúságul szolgál végre, hogy a törvényhozás tekintetbe kívánta venni a főváros sajátos viszonyait és azon kivételes álláspontot, melyben az egyesített főváros törvényhatósága, mint *házáknak központja, az ország többi törvényhatóságaitól különbözik.**

— A mi hivatásunk most eme fontos törvénynek életet adni; a mi hivatásunk egész lelkesedéssel oda törekedni, hogy a törvényhozás hazafias s magas és magasztos intenciói s a megalakított törvény nagy céljai minden irányban valósulást nyerjenek: — Ezen feladathoz folyólag a megalakult fővárosi törvényhatóságnak egyik fő és első speciális hivatása odairányozni működését, hogy a három városnak egyesítése mielőbb és pedig minden irányban teljesen keresztül vitessék, — hogy ezen egyesítéssel kapcsolatos kérdések az igazság, a méltányosság, a kölcsönös egyetértés alapján és a törvény magasztos céljainak mindenkor szem előtt tartása mellett helyesen megoldassanak; — hogy *minden pártszervevény, minden partikularizmus, minden kicsinyes rivalitás, mely a törvénynek végrehajtását és az egyesítés valósítását nemcsak nehezítené, hanem lehetetlenítené is, megszüntetessék; — hogy egy test, egy lélekkel váljunk, hogy a két, illetőleg három város mind politikailag, mind társadalmilag teljesen összeforrva, mielőbb oly központját, oly egyesített fővárosát képezzék szeretett hazánknak, melyre nemcsak a főváros minden polgára, hanem a hazának minden fia büszkén tekintsen.*

A haza és a főváros együttes jóléte

— További fő hivatása a megalakult fővárosi törvényhatóságnak, egy jó, az egyesített főváros minden érdekeit átkaroló közigazgatásnak berendezése, oly közigazgatásnak, mely *példája legyen a gyors, pontos, éber és célszerű törvényhatósági adminisztrációnak; oly közigazgatásnak, mely különösen a fővárosi háztartásnál a józan gazdálkodás szabályait és a lelkiismeretesség szigorú kívánalmait irányadóul véve, az egyesített főváros pénzügyi viszonyaiban a rendet és pontosságot, a bevételek és kiadások között pedig a szükséges egyensúlyt mindenkor fenntartja s így a fővárosnak hitelét e téren is minden irányban megszilárdítsa; — szóval oly közigazgatásnak berendezéséről kell gondoskodnunk, mely egyrészt az önkormányzat minden ágában és irányában a főváros érdekében, — másrészt az állami közigazgatás közvetítését a haza és az állam érdekében — mely érdekek szinte soha ellentétben nem állhatnak, — kellőleg biztosítsa; és a közigazgatásnak ekkénti berendezését annál is inkább óhajtanunk kell s reménylenünk lehet; mert törvény szerinti hivatásunk betöltésénél mindnyájunkat csak azon kettős cél vezérel: *a haza s a főváros együttes jóléte!**

A világváros felé

— De végre, ha a mai európai konstellációk között azt akarjuk, hogy mi is betöltsük azon szerepet, azon hivatást, mely a művelt nemzetek családjában minket megillet, akkor oda is kell törekvésünket irányozni, hogy az *egyesített főváros oly központját képezze szeretett hazánknak, melyben tudomány és művészet, ipar és kereskedelem, polgári és politikai erély, valamint*

sítésében a mélyen tisztelt bizottság és közgyűlés kegyes támogatására és a megválasztandó tisztviselői kar szíves közreműködésére számolhatok — mely kegyes támogatást s szíves közreműködést legyen szabad ez ünnepélyes alkalommal tisztelettel, őszinteséggel kikérnem; kijelentvén részemről még azt, miszerint boldognak fogom magamat érezni, ha hivatásom, kötelességeimnek lelkiismeretes teljesítése által a mélyen tisztelt bizottság és minden egyes polgártársamnak rokonszenvét és bizalmát még inkább megnyerni, azt megszilárdítani és megtartani szerencsés leendek.

minden jó és hasznos felé törekvés eggyaránt honosuljon, oly központ, melyből minden szellemi mozgalom kiinduljon; mely a tiszta polgári erény, az igaz hazafiaság s műveltségnek egyrészt, másrészt pedig a hazai ipar és kereskedelem s a vagyonosság, mint az önnállóság egyik legfőbb biztosításának gyűpontja legyen és mely eszerint biztos reményt, biztos kiutást nyujt arra nézve, hogy Magyarország fővárosa Budapest, mielőbb a világvárosok sorába emelkedjék és mint a magyar koronának és nemzetnek egyik legfőbb büszkesége és legnagyobb kincse, az őt megillető díszes helyet elfoglalja. Ezen szent célt, ezen magasztos hivatást, melyet csak főbb vonásokban pontosítani bátor voltam, tartandom szem előtt mindenkoron és legyen meggyőződve a mélyen tisztelt közgyűlés, hogy őszinte törekvéseimben, buzdítva önök kegyes támogatása által, nem fogok visszaradni semmiféle nehézségektől.

— Legyen szabad azonban egyet megjegyezni. Ha tisztelt polgártársaim tölem fényt, pompát, vagy hasonló — csak a régibb kor szokásainak megfelelő külsőségeket várnak, akkor csalatkozni fognak, mert azokhoz se hajlamom, se tehetségem, de még a főváros és polgártársaim érdeke sem kívánja, hogy időmet s működésemet ily irányban és e téren pazaroljam. Ellenben, na a tisztelt bizottság, ha az egyesített főváros közönsége tölem munkásságot, erélyt és önfeláldozást vár, ha azt várja, hogy a főváros érdekében működjem és foglalkozzam, akkor csalódnai nem fog, mert elhatározásom első percében tisztában voltam az iránt, hogy nem egyszerű dignitásra, nem valami kényelmes sinecurára, hanem erős és komoly munkára vállalkoztam, oly munkára, mely a haza és fővárosnak együttes jólétét célozza és ha van valami, amit sajnálnom kell, az egyedül az, hogy a törvény oly szűk, oly kényes korlátokat szabott e díszes állásnak és hogy nem enged oly munkakört, melyet a főváros érdekében telkem egész odaadásával készségesen betölteni óhajtanék.

— Azonban a törvény által szigorúan körvonalazott hatáskörömben belül is, állásom minden teendőit csak a főváros javára, csak felvirágoztatására fogom szentelni, — pontos és lelkiismeretes ellenőre leszek a törvényhatósági adminisztrációnak minden irányban és mint elnöke a fővárosi törvényhatóságnak, a rendet és szigorú pártatlanságot tartandom legszentebb kötelességemnek, mely pártatlanságnak tényleg léteznie kell, mert hisz éppen a rendszeret egyrésztől, másrésztől pedig a szigorú pártatlanság kölcsönzi az elnöki székeknek azon dísz s azon tekintélyt, melyre szüksége van, hogy szép és magasztos hivatásának megfelelően.

Szívélyesség, őszinteség és bizalom

— Tiszteletben fogom tartani a mélyen tisztelt bizottság és közgyűlés, nemkülönben hivatalársaim jogkörét, de egyúttal fenntartandom a főpolgármesteri állásnak törvény által biztosított és kijelölt jog- és hatáskörét, nem azért, hogy a főváros önkormányzati jogait megcsönkítsam, vagy bármily irányban megsértsem, vagy az önkormányzatot és a törvényhatósági közigazgatás rendszeres menetét nehezítem, hanem inkább, hogy tisztelve a törvényt, a fővárosi közigazgatás érdekeit az állami közigazgatás érdekeivel, mikre törekedni kötelességem, összhangzásban fenntartsam és hogy így a főváros jólétére irányzott törvényes működésben, annak felvirágzását, annak boldogságát csekély tehetségeimmel bár, de egész eréllyel előmozdítsam.

— Engedje még maga mélyen tisztelt közigazgatás, hogy azon üdvözlő és megtisztelő szavakért, melyeket önagsága, a miniszteri biztos úr hozzám intézni kegyes volt, valamint azon tevékenységért és fáradozásokért, melyeket a főváros érdekében pártatlan buzgalommal, minden időben kifejtett — mélyen érzett, legőszintébb hálámat s köszönetemet kinyilatkoztassam. Boldognak valom magam, hogy nekem jutott a szerencse az egyesült fővárosi hatósági jelvényét átvehetni; és pietással megőrzendém addig, míg azt a megválasztandó polgármester úrnak, ki annak törvény szerinti rendes őre, átnyújtani alkalmam leend.

— Adja már most a Gondviselés, melynek áldásától függ minden, hogy azon hazafias óhajások és remények, melyeket a törvényhozás, valamint a haza és a főváros egyesítéséhez köt, minden irányban s mielőbb valósulást nyerjenek;

adja a Gondviselés, hogy fontos hivatásunkban és hivatalos érzéseinkben, mindenkor csak az ügy szentsége és az összetartás szelleme vezéreljen bennünket és hogy a szívélyesség és őszinteség, mely tápláléka a viszonzott bizalomnak, soha még ne szűnjék. Legyenek meggyőződve tisztelt polgártársaim, hogy én a legsúlyosabb körülmények között sem fogok bánkódni, csak törhetetlen kötelesség-érzettel fogok mindenkoron hivatásomnak megfelelni, nem ismerve szentebb kötelességet, mint a bennem helyezett bizalomnak megfelelni, — azonban ismételve kijelentem, miszerint számolok a mélyen tisztelt bizottság kegyes támogatására, számolok a hazafias és polgári egyetértésre, számolok végre a megválasztandó tisztviselőtársaim szíves közreműködésére, mit újólág egész tisztelettel kérek. S mindezek után van szerencsém magamat a mélyen tisztelt közgyűlés kegyeibe és szívélyességébe ajánlani.

KÖNYVEK

Illyés Gyula

válogatott verseit kaptuk Révaiéktól ezen a héten ízes őszi ajándékként a pompás antilop-kötéses sorozatban. A verseket a Szerző a legnagyobb gondal válogatta össze, ő maga mondja: „Tárgyilag igyekeztem lenni s legszívesebben egy verset nyújtottam volna át az olvasónak, ha azt az egyet megtaláltam volna.“ Kénytelenek vagyunk hát elfogadni vagy másfél száz verset, amely valamennyi olyan szép, olyan lelket marcangoló, mintha mindegyik — az az egy lenne.

Voinovich Géza,

a tudós, az esztétikus, a kritikus rendkívüli értéket képvisel a magyar kultúrában. Rajta is beteljesedett azonban az a törvényszerűség, amit a nagy esztétikusoknál látunk, akik maguk is ihletetten fognak a szépirodalmi munkássághoz. Szinte azt érzi az ember, hogy példát akarnak szolgáltatni. Csak hogy a legnagyobbat említsük, Gyulai Pál vezetett ezen a téren, a ma élők közül pedig elég rámutatnunk Voinovich Gézára és Schöpflin Aladárra. Az elmúlt esztendőben Voinovich Géza György barát című történelmi regényével ért el nemcsak irodalmi, de igen nagy közönség-sikert is. Most — mint tavaly is — megint a Franklin Társulat adta ki az illusztris író novellás kötetét, amelynek *Arcok és darcok* a címe. Finom, művészi alkotás ennek a kötetnek minden darabja, amelyeket az életben való tisztánlátás, az élkelő, színmagyar stílus és a nemcs értelemben vett modernség jellemez és emel egy-egy kis remekművé.

Charles Baudelaire

teljes *Fleurs du Mal*-ját, (A romlás virágai-t) — hogy színházi kifejezéssel éljünk — ragyogó „szereposztásban“ hozta ki a Révai cég: Fordították Babits Mihály, Szabó Lőrinc és Tóth Árpád, a végleges magyar kiadást jegyzetekkel s ajtó alá rendezte Szabó Lőrinc. Baudelaire-ről fölösleges hozzá mindenkor méltatlan jelzőket mondani, A romlás virágai-t, a világirodalomnak ezt az örök szép remekművét pedig bizonyára a legnagyobb szeretettel és gyönyörűséggel fogadja a mesteri tolmácsolásban a magyar közönség. Büszkesége a magyar kultúrának, hogy a francia költőóriás művét ilyen, hozzá igazán méltó magyar költők fordították és magyarították. Az új kiadásban Szabó Lőrinc teljesen átdolgozta saját fordításait, azonkívül terjedelmes Baudelaire életrajzot írt s bő és érdekes jegyzetanyaggal egészítette ki a kötetet, amelyet Théophile Gautier híres Baudelaire-tanulmánya zár be.

Jean Giono

első magyarul megjelent regényét, a *Zeng a világot*-ot, amellyel a Révai cég ismertette meg a magyar közönséget, igen nagy rokonszenv fogadta. Az új francia irodalomnak egyik legérdekesebb és legértékesebb egyénisége Giono, akinek minden írása igazi költői megnyilatkozás. Most magyarul (szintén Révai kiadás) a Pán-ciklus újabb tagja jelent meg *Sarjú* címmel. Ebből készült az *Újra sarjad az élet* című világhírű film. A Sarjú érdekes, finom és költői regény, amely a magyar közönséget a legtökéletesebb mértékben meg fogja hódítani. A regényt Illyés Gyula fordította igaz művészettel.

Leontid Szolovjov

A *csendháborító* című keleti tárgyú regénye, amelyet Illyés Gyula és Jekaterina Gutkina fordítottak és amely Révaiék kiadásában jelent meg, egyik meglepetése az őszi könyvpiacnak. A regény legendás hőse Naszreddin Hodza, a furfangos bölcs és jószágos szegénylegény, aki valósággal rettegést és imádatot szabdásábjának és akit az arab és török mondavilág anyit emleget. A regény nagyon mulatságos, de amellet mélységei és szépségei teszik majd nálunk is nagyon szépszerűvé.